

До спеціалізованої вченої ради Д 41.086.03
Національного університету «Одеська юридична академія»
65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 23

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Логвинського Георгія
Володимировича на тему «Кримінально-правова характеристика посягання на
захисника чи представника особи», подану на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та
кримінологія; кримінально-виконавче право

Актуальність теми дослідження. З метою забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина Конституція України встановлює правові гарантії щодо захисту людини. Так, у ст. 59 Конституції України передбачено, що «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав». Засади організації та діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI, кримінальним процесуальним законодавством України, рішеннями Національної асоціації адвокатів України, правилами адвокатської етики та ін. При цьому організація якісної роботи адвокатури та реалізація принципу змагальності судочинства потребує обов'язкового забезпечення реальних гарантій безпеки для захисників чи представників осіб. Незважаючи на досить прогресивні нормативно-правові акти у сфері захисту інституту адвокатури, останнім часом почастишали випадки незаконних дій проти адвокатів та представників осіб. Тому особливої актуальності набувають питання кримінально-правової охорони захисника та представника особи, а також їх близьких родичів та членів сім'ї від таких кримінальних правопорушень.

Питання кримінальної відповідальності за посягання на захисника чи представника особи та інші кримінальні правопорушення проти правосуддя є достатньо досліджуваними у вітчизняній доктрині кримінального права. Але ще залишається коло не вирішених проблем щодо кримінально-правової охорони захисника та представника особи від протиправних посягань, які потребують свого комплексного дослідження. З огляду на це, тема, присвячена дослідженню кримінально-правовій характеристиці посягання на захисника чи представника особи, є актуальною.

Обґрунтування наукових положень дисертації та достовірність одержаних результатів підтверджена теоретичною і методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням праць вітчизняних та зарубіжних вчених, комплексним аналізом Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України.

Досягнення поставленої мети та реалізація завдань дисертаційного дослідження було здійснено здобувачем з використанням як загальнонаукових, так і спеціальних методів наукового пізнання, а саме: діалектичного, історико-правового, порівняльно-правового, логіко-семантичного, конкретно-соціологічного, статистичного методів (стор. 13-14). Використання зазначених методів дало змогу виявити основні проблеми, які притаманні досліджуваній сфері та розробити комплекс пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного кримінального законодавства.

Висновки та рекомендації дисертаційного дослідження ґрунтуються на глибокому аналізі вітчизняних та зарубіжних джерел, наукової літератури з питань теорії та філософії права, кримінального права, кримінології й інших правових наук, енциклопедично-довідкових видань. У процесі роботи над дисертацією була вивчена достатня кількість нормативної та спеціальної літератури, що свідчить про достатню джерельну базу дослідження. Список використаних джерел складається з 290 найменувань.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота Г. В. Логвинського є одним з перших в Україні комплексних порівняльно-правових досліджень

кримінально-правової характеристики посягання на захисника чи представника особи.

У дисертації вперше аргументовано необхідність зміни назви розділу XVIII Особливої частини Кримінального кодексу України та запропоновано наступну редакцію: «Кримінальні правопорушення проти діяльності, пов'язаної зі здійсненням правосуддя чи правозахисної діяльності».

На основі позитивного зарубіжного досвіду, враховуючи те, що мотив вчинення кримінального правопорушення може бути обумовлений невдоволенням такою законною діяльністю, помстою за таку законну діяльність, а також стосуватися минулої, теперішньої чи майбутньої законної діяльності потерпілого, запропоновано доповнити ч.1 ст. 398, ч. 2 ст. 398, ч. 3 ст. 398, ч. 1 ст. 400 КК України після слів «пов'язаною з наданням правової допомоги» словами «зادля припинення чи зміни характеру такої діяльності або з мотивів помсти».

Вперше здійснено систематизацію положень кримінальних кодексів зарубіжних країн романо-германської правової сім'ї щодо криміналізації посягань на захисника чи представника особи, що виявило наявність трьох основних підходів до криміналізації таких діянь, а саме 1) криміналізація діяння щодо посягання на захисника чи представника особи на рівні окремої статті; 2) криміналізація діяння щодо посягання на захисника чи представника особи в одній статті з іншими учасниками судового процесу (адвоката, прокурора, експерта, перекладача або свідка в ході судового розгляду, з метою змінити хід судового розгляду та ін.); 3) криміналізація діяння щодо посягання на захисника чи представника особи шляхом утворення в якості кваліфікуючої ознаки іншого кримінального правопорушення.

Удосконалено пропозицію щодо зміни назви ст. 400 КК України на «умисне вбивство або замах на вбивство особи, яка здійснює правозахисну діяльність»; підходи щодо визначення видового об'єкту посягань як порядку здійснення правозахисної діяльності особою, яка надає правову допомогу, захищеність особистих, майнових прав і інтересів особи, яка здійснює таку діяльність та її близьких родичів.

Удосконалено поняття «втручання» в діяльність захисника чи представника особи як порушення встановлених законом гарантій від примушування, вчинення перешкод щодо здійснення правомірної діяльності, а також від політичного переслідування у зв'язку з правомірною діяльністю захисника та представника особи.

На підставі проведеного дослідження вітчизняного законодавства з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду здобувач пропонує власну редакцію статей 398, 400 КК України.

Таким чином, з урахуванням зазначеного, можна стверджувати, що новизна дисертації виявляється як у самому підході до досліджуваних проблем, так і в запропонованому розв'язанні конкретних питань.

Результати дослідження мають не лише наукове, а й практичне значення. Основні положення й висновки, сформульовані в роботі, можуть бути використані у: науково-дослідній сфері; правотворчій діяльності; правозастосовній діяльності; навчальному процесі.

Результати дослідження Г. В. Логвинського були апробовані під час обговорення дисертації та окремих її розділів на засіданнях кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія», засіданні Південного регіонального центру Національної академії правових наук України та на 6 міжнародних наукових та науково-практичних конференціях та семінарах.

Основні положення та висновки дисертації відображено в 13 наукових працях, з них 4 наукові статті опубліковані у фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, 3 наукові статті опубліковані у зарубіжних юридичних виданнях юридичного напрямку, та 6 тез доповідей на наукових конференціях.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. У цілому позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, слід звернути увагу на окремі недоліки, дискусійні положення, які, потребують додаткової аргументації чи спеціальних пояснень.

1. Дисертантом запропоновано слова «захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги» у статтях 398–400 КК України замінити на слова «особи, яка здійснює правозахисну діяльність» (стор. 196). Але тут виникають певні питання, які стосуються не тільки необхідності введення такого поняття, а й більш предметне запитання: яких осіб, Ви вважаєте, необхідно віднести до осіб, які здійснюють правозахисну діяльність?

2. На стор. 85 дисертаційної роботи здобувач вказує на те, що в Україні у широкому вжитку є термін «правозахисник». У зв'язку з тим, що у вітчизняному законодавстві не розкривається зміст вказаного поняття, необхідно було сформулювати власну думку щодо змісту вказаного поняття. Кого, на Вашу думку, слід вважати правозахисником? Чи тотожні поняття «правозахисник» та «особа, яка здійснює правозахисну діяльність».

3. Досліджуючи кримінально-правові гарантії прав захисника та представника особи від незаконного втручання, примушування, психічного та фізичного насильства та переслідування, необхідно було більш чітко аргументувати необхідність розгляду вказаних кримінально-правових гарантій прав адвоката чи представника особи в контексті обраної теми наукового дослідження. Чи не знаходиться дане питання, на Вашу думку, поза предметом дослідження?

4. Враховуючи те, що у дисертаційній роботі проведено компаративістський аналіз законодавства зарубіжних країн про посягання на захисника чи представника особи, як Ви вважаєте, чи є в кримінальному законодавстві досліджуваних Вами зарубіжних країни законодавчі конструкції щодо побудови статей, присвячених кримінальним правопорушенням проти правосуддя, потерпілими в яких є захисник чи представник особи, які сприяють запобіганню кримінальних правопорушень щодо вказаних категорій спеціальних потерпілих?

Проте зазначені вище зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дисертантом дослідження та не знижують у цілому наукової цінності та позитивної оцінки представленої роботи.

Положення та висновки, винесені на захист, є достатньо обґрунтованими, розв'язують важливу наукову проблему. Дисертація Г. В. Логвинського на тему «Кримінально-правова характеристика посягання на захисника чи представника особи» містить запропоновані здобувачем науково обґрунтовані результати, наукові положення, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку. Дисертація відповідає вимогам, які передбачені пунктами 9, 10, 12, 13, 14 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор – Логвинський Георгій Володимирович на основі публічного захисту заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право.

Офіційний опонент –

доцент кафедри кримінального права,
кримінального процесу та криміналістики

Одеського національного університету

імені І.І. Мечникова, кандидат юридичних наук, доцент

Т. О. Павлова

Підпис *доц. Павлової Т.О.*
ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар ОНУ імені І.І. Мечникова
С. В. Курандо
" 20 " р.

